

Aanvullende beoordeling

Algemene Cultuurwetenschappen

**Faculteit der Letteren
Radboud Universiteit Nijmegen**

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0548

© 2015 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de aanvullende beoordeling van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.....	4
Administratieve gegevens van de opleiding	4
Administratieve gegevens van de instelling.....	4
Samenstelling van het panel.....	4
Aanleiding en achtergrond.....	5
Werkwijze van het panel	6
Samenvattend oordeel van het panel.....	8
Herstelbeoordeling op Standaard 3 uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	10
Bijlagen.....	17
Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van het visitatiepanel.....	19
Bijlage 2: Bestudeerde documenten.....	21
Bijlage 3: Bezoekprogramma.....	23
Bijlage 4: Gewijzigde eindkwalificaties.....	25

Dit rapport is vastgesteld op 14 januari 2016.

Rapport over de aanvullende beoordeling van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (22 november 2011).

Administratieve gegevens van de opleiding

Bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen

Naam van de opleiding:	Algemene Cultuurwetenschappen
CROHO-nummer:	56823
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	29-6-2016

Het intern beraad van het visitatiepanel dat de opleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen beoordeelde, vond plaats op 22 oktober 2015. Daaropvolgend vond op 3 december 2015 een visitatiebezoek aan de Faculteit der Letteren van de Radboud Universiteit Nijmegen plaats.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Radboud Universiteit Nijmegen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

Samenstelling van het panel

Het panel dat de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. Bart Verschaffel (voorzitter), hoogleraar vakgroep Architectuur en Stedenbouw, Universiteit Gent, België;
- Prof. dr. Hans van Maanen, emeritus hoogleraar Kunst en Maatschappij & Theaterwetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Andreas Fickers, hoogleraar Moderne en Digitale Geschiedenis, Université du Luxembourg, Luxemburg.

Het panel werd ondersteund door Dr. Floor Meijer. Zij trad op als secretaris. De curricula vitae van de leden van het panel zijn opgenomen in Bijlage 1.

Aanleiding en achtergrond

De bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen is in november 2012 bezocht door een visitatiepanel dat in 2012 en 2013 36 opleidingen Kunst- en Cultuurwetenschappen aan 10 universiteiten beoordeelde. Op 28 mei 2013 stelde het panel het beoordelingsrapport vast. Het panel beoordeelde een van de standaarden uit het van toepassing zijnde beoordelingskader van de NVAO (het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling, d.d. 22 november 2011) als onvoldoende, namelijk Standaard 3 (Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties). De overige standaarden werden als voldoende beoordeeld en vallen conform de NVAO-richtlijn (Uitgangspunten bij de beoordeling van een opleiding in een herstelperiode, november 2014) buiten deze herstelbeoordeling.

De onvoldoende op Standaard 3 was gebaseerd op het paneloordeel dat een groot deel van de bestudeerde scripties te hoog becijferd was, en dat in een aantal gevallen ook sprake was van een onjuiste toepassing van de cesuur tussen onvoldoende en voldoende. In het rapport noemde het panel een aantal inhoudelijke bezwaren ten aanzien van de scripties. Het oordeelde dat zwakkere en gemiddelde studenten de diverse theoretische invalshoeken niet gebruikten om de complexiteit van een onderwerp te benaderen, om te nuanceren en te reflecteren, maar om de complexe realiteit te simplificeren. Het panel verbond daaraan de conclusie dat een te groot deel van de studenten er niet in slaagde om de ambitieuze eindtermen, waarin een grote mate van zelfstandigheid en gedegen repertoirekennis van alle onderliggende domeinen verwacht werd, te realiseren. Het adviseerde de opleiding om het algemene verwachtingsniveau te matigen, om een duidelijker focus in het programma aan te brengen, waarbij de onderzoeksexpertise van de staf leidend zou zijn, en om het beoordelings- en begeleidingsproces van de bachelorscripties aan te scherpen.

De opleiding heeft het panel in december 2013 een herstelplan gestuurd waarin zij rapporteerde over de acties die zij naar aanleiding van het oordeel van het panel ondernomen had en nog wilde ondernemen. Het panel heeft per brief (d.d. 20 januari 2014) op dit document gereageerd en de NVAO aanbevolen om de opleiding de kans te geven het verbeterplan uit te voeren. Op 30 juni 2014 besloot de NVAO om de opleiding een herstelperiode toe te kennen en de accreditatie van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen tot en met 29 juni 2016 te verlengen. De NVAO stelde vast dat het herstelplan verschillende maatregelen op het gebied van de kwaliteitsborging van de eindwerken bevatte. Daarnaast constateerde de NVAO dat de opleiding het onderwijsprogramma op een aantal cruciale punten had aangepast en zo gehoor gaf aan het paneladvies om mede op basis van de expertise van de beschikbare staf meer focus aan te brengen.

Ter voorbereiding op de herbeoordeling in het najaar van 2015 heeft de opleiding een beknopt verslag opgesteld ('Notitie ten behoeve van de aanvullende beoordeling van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen', hierna: 'stand-van-zakennotitie'). Drie leden van het oorspronkelijke panel werden gevraagd om het herstel van de opleiding te beoordelen.

Werkwijze van het panel

Voorbereiding en beoordelingsystematiek

Op 10 september 2015 stuurde de opleiding haar stand-van-zakennotitie naar de secretaris. Die stuurde het verslag na controle op volledigheid door naar de panelleden. Het panel bestudeerde daarnaast aanvullende documentatie rond de nieuwe leerlijn intertekstualiteit en las een negental in 2015 voltooide bachelorscripties (hierna: 'bachelorwerkstukken'). Deze steekproef bestond uit drie laag becijferde werkstukken (6), drie middelhoog becijferde werkstukken (6.5/7) en drie hoog becijferde werkstukken (7.5/8). De bestudeerde bachelorwerkstukken werden begeleid door verschillende stafleden van de opleiding. Het panel nam tot slot kennis van het Accreditatiebesluit van de NVAO over de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen (d.d. 30 juni 2014). Gegevens over het bestudeerde materiaal zijn opgenomen in bijlage 2.

Na bestudering van het materiaal hebben de leden van het panel hun bevindingen schriftelijk uitgewisseld. Hieruit bleek dat de leden positief oordeelden over de genomen herstelmaatregelen, die grotendeels in lijn werden bevonden met de conclusies en suggesties uit het initiële visitatierapport en het door de opleiding opgestelde verbeterplan. Tegelijkertijd troffen de panelleden meerdere bachelorwerkstukken aan die huns inziens niet voldeden aan de academische basiskwaliteit die van een eindwerk op bachelorniveau verwacht mag worden. Het panel tekende daarbij aan dat het cohort studenten waarvan werkstukken bekeken werden maar gedeeltelijk heeft kunnen profiteren van de doorgevoerde herstelmaatregelen.

Intern beraad, locatiebezoek en rapportage

Op 21 en 22 oktober 2015 heeft het panel intern beraad gevoerd over zijn bevindingen. Tijdens dit beraad werd besloten om de geconstateerde problematiek met betrekking tot een deel van de bachelorwerkstukken uit 2015 tijdens een locatiebezoek in Nijmegen te bespreken met het opleidingsmanagement, de begeleiders van onvoldoende bevonden werkstukken en de examencommissie. Dit locatiebezoek heeft plaatsgevonden op 3 december 2015. Het bezoekprogramma is opgenomen als bijlage 3. Op basis van de bevindingen van het panel heeft de secretaris een conceptrapport opgesteld dat, na accordering door het panel, aan de opleiding is voorgelegd ter toetsing van feitelijke onjuistheden. Het panel heeft het commentaar van de opleiding besproken en vervolgens het definitieve rapport vastgesteld.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 22 november 2011) heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

Samenvattend oordeel van het panel

Dit rapport heeft betrekking op de beoordeling van het herstel van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen. Naar aanleiding van het initiële beoordelingsrapport uit 2013 heeft de opleiding een herstelperiode toegewezen gekregen waarin ze Standaard 3 van het van toepassing zijnde beperkte beoordelingskader aan de hand van een door de NVAO goedgekeurd herstelplan diende te verbeteren. Het panel baseert zijn oordeel op informatie uit de stand-van-zakennotitie, documentatie over herziene curriculumonderdelen en recente eindwerkstukken. Het panel handhaaft de tijdens de initiële visitatie toegekende voldoende oordelen op Standaard 1 en Standaard 2.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerd eindniveau

Tijdens de visitatie in november 2012 bleek uit een steekproef van eindwerken dat een te groot deel van de studenten van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen er niet in slaagde om de eindkwalificaties te realiseren. Volgens het panel had dit te maken met het hoge ambitieniveau van de eindtermen, de breedte van het curriculum en een nog niet optimaal ingevuld scriptiebegeleidings- en beoordelingsproces.

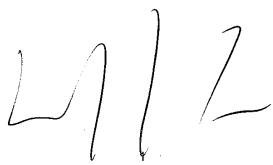
Het panel stelt met tevredenheid vast dat de opleiding in lijn met de bevindingen en aanbevelingen van het beoordelingsrapport uit 2013 en het door de NVAO goedgekeurde herstelplan een aantal adequate herstelmaatregelen heeft doorgevoerd. De hoge verwachtingen rond zelfstandigheid en repertoirekennis die eerder uit de eindtermen spraken zijn afgezwakt, het profiel van de opleiding is aangescherpt door de introductie van de leerlijn intertekstualiteit en de procedures voor de (kwaliteitsborging van) begeleiding en toetsing van bachelorwerkstukken zijn ingrijpend herzien, met de mogelijkheid om probleemgevallen te signaleren en aan te pakken als direct resultaat. Dit zijn volgens het panel belangrijke maatregelen die een groot effect kunnen hebben op het door studenten gerealiseerde eindniveau. Het panel waardeert bovendien dat er sinds de visitatie van 2013 belangrijke discussies gevoerd zijn binnen de staf, bijvoorbeeld over de aansluiting van eindtermen op curriculumonderdelen en toetsing, en over de calibratie van beoordelingen.

Tegelijkertijd concludeert het panel dat het effect van de genoemde herstelmaatregelen in de eindwerken die in 2015 voltooid werden nog niet zichtbaar is. In de steekproef van bachelorwerkstukken die het panel bestudeerd heeft, trof het meerdere werkstukken aan die zijns inziens niet voldoen aan de minimale academische vereisten. Het panel meent dat de geconstateerde zwaktes inzake academische zorgvuldigheid en/of inhoudelijke degelijkheid verklaarbaar zijn uit de keuze van de opleiding om studenten die bij aanvang van de herstelperiode al aan de opleiding begonnen waren volgens het oude curriculum te laten afstuderen. Dit betekent dat het op het moment van de visitatie nog niet mogelijk was om het volle effect van de herstelmaatregelen vast te stellen. Het panel stelt zich op het standpunt dat een eindoordeel over het gerealiseerde herstel op Standaard 3, en over de kwaliteit van de opleiding in het algemeen, pas geveld kan worden op basis van de eindwerken van het eerste cohort studenten dat het aangepaste curriculum doorlopen heeft. Deze eindwerken zullen aan het einde van studiejaar 2015-2016 beschikbaar zijn.

De voorzitter en de secretaris van het panel verklaren hierbij dat alle leden van het panel kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 14 januari 2016

Prof. dr. Bart Verschaffel

Dr. Floor Meijer

Herstelbeoordeling op Standaard 3 uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

---

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

De aanvullende beoordeling van het panel over de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen richt zich primair op de in 2013 als onvoldoende beoordeelde Standaard 3 uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling. Echter, daar waar in de stand-van-zakennotitie wijzigingen in de eindtermen en onderwijsleeromgeving werden aangekondigd om zo toetsing en/of gerealiseerd eindniveau te versterken, bespreekt dit rapport ook aspecten uit Standaard 1 en Standaard 2, die destijds als voldoende beoordeeld werden.

Bevindingen en aandachtspunten visitatie 2013

In het initiële rapport uit 2013 constateerde het panel mede op grond van een steekproef van eindwerken dat niet alle studenten de ambitieus geformuleerde eindkwalificaties realiseerden (zie ook de paragraaf 'Aanleiding en achtergrond' op pagina 5 van dit rapport). Het panel vond veel eindwerken te hoog becijferd en meende dat bij 4 van de 24 bestudeerde scripties sprake was van een onjuist gehanteerde cesuur tussen onvoldoende en voldoende. Uit de scripties bleek dat gemiddelde en zwakkere studenten onvoldoende in staat waren om zelfstandig met de complexiteit van het domein om te gaan en de juiste mate van conceptuele en theoretische diepgang te bereiken. Volgens het panel hing dit samen met de breedte en het geconstateerde hoge ambitieniveau van de opleiding zoals vastgelegd in de eindkwalificaties en de uitwerking daarvan in het curriculum. Het panel suggereerde om de opleiding scherper te profileren, en zag mogelijkheden om daarbij in te zetten op de aanwezige sterkte, te weten de onderzoeksexpertise van de staf op het terrein van tekst en tekstcultuur. Daarnaast raadde het panel aan om de begeleidings- en beoordelingsprocedure van bachelorscripties aan te scherpen.

In het accreditatiebesluit van de NVAO d.d. 30 juni 2014 stelde de NVAO vast dat de opleiding 'voortvarend is gestart met activiteiten die de kwaliteit van de opleiding verbeteren'. De hoofdpunten van het door de NVAO goedgekeurde herstelplan waren: (1) het naar beneden bijstellen van het ambitieniveau van de eindkwalificaties; (2) het verbeteren van de kwaliteitsborging van de eindwerkstukken; (3) het aanbrengen van een duidelijker focus om theoretische vereenvoudiging in de werkstukken tegen te gaan; (4) het herschrijven van het studieprogramma conform deze focus. In dit hoofdstuk komen deze aspecten uit het herstelplan achtereenvolgens aan bod. Punt 3 en punt 4 zijn samengenomen onder het kopje 'Curriculumwijziging conform de aangescherpte focus van de opleiding'. De bevindingen van het panel over de uitvoering van de herstelmaatregelen worden gevolgd door een bespreking van het in de bestudeerde scripties gerealiseerde eindniveau.

Bevindingen herstelbeoordeling 2015

Bijstellen van het ambitieniveau van de eindkwalificaties

Naar aanleiding van de bevindingen in het visitatierapport van 2013, heeft de opleiding de eindkwalificaties aangepast, met name door formuleringen ten aanzien van repertoirekennis en zelfstandigheid te matigen. Het panel stelt vast dat dit op adequate wijze is gebeurd. De bijgestelde eindtermen (opgenomen in bijlage 4) getuigen van een realistische inschatting van het niveau dat afstudeerders kunnen bereiken. Vanaf september 2013 fungeren de nieuwe eindkwalificaties als leidraad bij het ontwikkelen en uitvoeren van het onderwijs, en bij de begeleiding en beoordeling van eindwerkstukken.

Het panel heeft met instemming vernomen dat de relatie tussen de eindkwalificaties en de leerdoelen en toetsing van curriculumonderdelen in de afgelopen periode herhaaldelijk aan de orde is gekomen in bijeenkomsten van de staf. De laatstgehouden jaarlijkse onderwijsdag (26 januari 2015) was zelfs geheel aan dit thema gewijd. Tijdens de onderwijsdag 2015 werd een nieuwe toetsmatrijs geïntroduceerd; een spreadsheet waarop de leerdoelen van alle cursussen zijn gekoppeld aan de nieuwe eindkwalificaties en aan de toetsvormen die per cursus worden gehanteerd.

Verbeteren van de kwaliteitsborging van de eindwerkstukken

Naar aanleiding van de bevindingen van het panel in 2013 heeft de opleiding het toezicht op de kwaliteit van toetsing verscherpt. Het panel heeft waardering voor de inspanningen op dit vlak. Het stelt vast dat de opleiding direct volgend op het panelrapport van 2013 een 'commissie toetsing' heeft ingesteld, bestaande uit de leden van de examencommissie aangevuld met drie extra stafleden. Deze commissie heeft tot taak om de kwaliteit van de toetsing van eindwerken te borgen en wordt ingeschakeld om een onafhankelijk oordeel te vellen over bachelorwerkstukken waarvan het cijfer, na middeling van de cijfers die de eerste en tweede lezer gaven, tussen de 5.0 en 6.5 of boven de 8.0 ligt. In al deze gevallen worden duo's bestaande uit leden van de commissie toetsing met uiteenlopende expertise gevraagd om een onafhankelijk eindoordeel over het bachelorwerkstuk te vellen. Wanneer de commissie toetsing tot een oordeel komt dat afwijkt van het oordeel van de begeleiders, is het oordeel van de commissie bij een verschil tussen voldoende of onvoldoende leidend voor het eindcijfer dat aan de student wordt uitgereikt. In 2013 en 2014 hebben duo's uit de commissie toetsing in totaal 25 bachelorwerkstukken opnieuw beoordeeld. In drie gevallen leidde dit alsnog tot een onvoldoende. Als gevolg van de aangescherpte beoordeling daalde het gemiddelde cijfer voor bachelorwerkstukken van een 7.2 naar een 6.8. Ook in 2015 heeft de commissie toetsing haar werkzaamheden voortgezet. Het panel oordeelt positief over deze werkwijze, waarmee problemen geïsoleerd en opgelost zouden moeten kunnen worden. Het panel signaleert bovendien dat de opleiding veel werk heeft gemaakt van het initiëren van stafdiscussies over de ijking van beoordelingen.

Het panel concludeert verder dat de procedure voor de begeleiding van bachelorwerkstukken is verbeterd. Scriptiewerkgroepen, waarin studenten in kleine groepen door docenten met relevante onderzoeksexpertise begeleid worden bij het formuleren van hun vraagstelling en het opzetten van hun onderzoek, kunnen volgens het panel een positieve uitwerking hebben op het niveau dat in de werkstukken gerealiseerd wordt. Het panel is ook tevreden over de beslissing om de examencommissie te laten toezien op de mate waarin docenten hun oordeel over de eindwerken onderbouwen op het beoordelingsformulier. Zij heeft geen formulieren aangetroffen waarop de feedback aan de student te summier was.

Het panel heeft vernomen dat de opleiding vanaf 2015-2016 gebruik maakt van een gewijzigd scriptiebeoordelingsformulier, waarin de criteria waarop bachelorwerkstukken beoordeeld worden – deels inhoudelijk en deels procedureel van aard – duidelijker worden omschreven dan in het oude formulier en de weging van verschillende criteria is aangepast. Het panel waardeert dat de gekozen onderzoeksmethode in de nieuwe opzet een zelfstandig beoordelingscriterium wordt. Een specifieke suggestie rond dit formulier volgt in de paragraaf ‘gerealiseerd eindniveau’.

Curriculumwijziging conform de aangescherpte focus van de opleiding

Het panel constateert dat de suggestie om het profiel van de opleiding aan te scherpen binnen de opleiding uitgebreid besproken is en heeft geresulteerd in het thematiseren van intertekstualiteit als focus en rode draad van de opleiding. Het thema intertekstualiteit is volgens de opleiding bij uitstek geschikt om het interdisciplinaire karakter van de opleiding tot uitdrukking te brengen.

De leerlijn intertekstualiteit komt terug in een aantal bestaande vakken. De eerstejaarsvakken *Geschiedenis der Kunsten 4* (5 EC) en *Analyse van muziek, tekst en beeld* (10 EC) leggen de basis voor de leerlijn, terwijl het tweedejaarsvak *Podiumcultuur: klassiek repertoire geactualiseerd* (5 EC) en het Engelstalige derdejaarsvak *City Culture* (5 EC) zorgen voor een zekere verdieping van de leerlijn. Centraal in de leerlijn staat het in 2014-2015 geïntroduceerde tweedejaarsvak *Intertekstualiteit: methoden en vaardigheden* (5 EC), dat studenten methodologisch en inhoudelijk voorbereidt op het verrichten van interdisciplinair onderzoek. Dit vak bouwt voort op het vak *Academische Vaardigheden* uit het eerste leerjaar van de bacheloropleiding en traint studenten in het formuleren van een adequate onderzoeksvraag, het operationaliseren van een theoretisch perspectief dat past bij het gekozen medium of de intermediale relatie, en het presenteren van de bevindingen op basis van beperkt bronnenmateriaal.

Vanaf studiejaar 2014-2015 hebben studenten meer specialisatiemogelijkheden door de introductie van twee keuzepakketten van 15 EC die in plaats van een minor gevolgd kunnen worden binnen de major: *Kunstbeleid* en *Creative Industries*. Deze keuzepakketten bereiden studenten voor op de gelijknamige specialisaties binnen de masteropleiding Kunst- en Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit. Het cohort studenten dat in 2016 zal afstuderen, is het eerste dat heeft kunnen profiteren van de doorgevoerde curriculumwijzigingen. Het panel vernam dat de opleiding ervoor heeft gekozen om studenten die bij aanvang van de herstelperiode al aan de opleiding begonnen waren volgens het oude curriculum te laten afstuderen.

Het panel vindt het positief dat de opleiding grondig over de eigen focus heeft nagedacht en ervoor heeft gekozen om studenten aan de hand van het thema intertekstualiteit meer houvast te bieden op het curriculum. Het panel respecteert dat de opleiding geen concessies heeft willen doen aan de breedte van het studieterrein en de openheid van de theoretische benadering. Wel wil het de opleiding in overweging geven dat (met name zwakkere) studenten gebaat zouden kunnen zijn bij meer vaststaande studiepaden..

De opleiding geeft verder aan dat de gebruikte toetsvormen in de afgelopen periode kritisch tegen het licht gehouden zijn. Op basis van de eerder genoemde toetsmatrix, waarin eindtermen aan leerdoelen en toetsvormen van curriculumonderdelen gekoppeld zijn, gaat zij in 2015-2016 werken aan het beter spreiden en doelmatiger opbouwen van vormen van toetsing richting het schrijven van het bachelorwerkstuk. Ook zullen de gehanteerde benamingen van toetsvormen, waarin volgens de opleiding in de loop der tijd veel variatie is

ontstaan, worden gestroomlijnd. Het panel heeft voorbeeldtoetsen van de vernieuwde cursussen bestudeerd en vindt het niveau daarvan aan de maat.

Gerealiseerd eindniveau

Studenten van de opleiding Algemene Cultuurwetenschappen ronden hun opleiding af met een bachelorwerkstuk van 10 EC, waarin zij volgens de leerdoelen laten zien dat zij in staat zijn om ‘interdisciplinaire theoretische en methodologische noties en begrippen [te] *toetsen* met betrekking tot objecten in kunst en cultuur; wetenschappelijke inzichten op een heldere en overtuigende wijze schriftelijk [te] *verwoorden*; [en] het belang van kunst en cultuur in de maatschappij [te] *(h)erkennen* en *onderbouwen* en dit *over* [te] *dragen* in een overtuigend betoog.

Om zich een beeld te vormen van het eindniveau dat studenten realiseren, heeft het panel negen recent voltooide eindwerken bestudeerd. In een viertal gevallen bleek het oordeel van het panel over deze bachelorwerkstukken af te wijken van het oordeel van de begeleiders. In twee gevallen ging het om bachelorwerkstukken die door de begeleiders als krappe voldoende (6) beoordeeld waren, maar volgens de leden van het panel toch niet aan de minimumeisen voldeden. In twee andere gevallen ging het om werkstukken die door stafleden van de opleiding als ruime voldoende (7.5) becijferd waren, maar volgens het panel toch structurele problemen lieten zien en ook niet aan de basiskwaliteitseisen voldeden. Het panel tekent daarbij aan dat de studenten die in 2015 afstudeerden wel te maken hebben gehad met de aangescherpte kwaliteitsborging rond de begeleiding en toetsing van eindwerken, maar niet hebben kunnen profiteren van de bovenbeschreven curriculumwijzigingen.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met de begeleiders gesproken om een verklaring te vinden voor het verschil van inschatting van de kwaliteit van deze scripties. Ten aanzien van de met een 6 beoordeelde scripties bleek dat de begeleiders grotendeels dezelfde tekortkomingen signaleerden als de leden van het panel, maar daaraan niet dezelfde zwaarwegende consequentie verbonden. Dit lijkt erop te duiden dat de opleiding de cesuur tussen voldoende en onvoldoende op dit moment op een andere plaats situeert dan de leden van het panel.

Uit het gesprek over de als ruim voldoende beoordeelde scripties bleek echter een veelzijdiger problematiek, die deels terug te voeren lijkt op de vereiste mate van inhoudelijke toerusting van studenten op het uitvoeren van interdisciplinair onderzoek en deels op de mate van zelfstandigheid die daarbij van studenten verwacht mag worden. Volgens het panel bleek ook uit de hoger becijferde scripties dat studenten zich niet altijd bewust zijn van de basisregels van academisch onderzoek. Het panel signaleerde zwaktes en naïviteit in de (vaak niet interdisciplinair ingestoken) vraagstelling, de *status quaestionis*, in de argumentatie, en in het gebruik van theorie. Dit zijn problemen waarvan volgens het panel verwacht mag worden dat ze gedurende het scriptietraject ondervangen worden. Begeleiders benadrukten echter het belang dat zij – in lijn met de eindkwalificaties – hechten aan zelfstandigheid van de student. Wanneer studenten zich melden met een ondeugdelijke vraagstelling worden zij hierop volgens de begeleiders wel gewezen, maar het herformuleren van de vraagstelling is vervolgens aan de student zelf.

Het panel meent dat de geconstateerde problematiek rond de laatst voltooide lichte eindwerken ondervangen zou kunnen worden door de curriculumwijzigingen, die (ook de zwakkere) studenten naar verwachting beter equiperen voor het uitvoeren van interdisciplinair onderzoek. De aangescherpte focus van de opleiding zou studenten, in combinatie met de specialisatiemogelijkheden in de vorm van de twee recent geïntroduceerde keuzepakketten *Kunstbeleid* en *Creative Industries*, meer houvast moeten bieden bij het schrijven

van het bachelorwerkstuk. Eventueel resterende inhoudelijke problemen zouden ondervangen kunnen worden door relatief eenvoudige procedurele ingrepen. Zo stelt het panel voor om studenten voortaan te verplichten om het bachelorwerkstuk te schrijven binnen het domein van de gekozen specialisatie. Daarnaast zouden de aan de bestaande begeleidingsgroepen gekoppelde docenten een go/no go beslissing kunnen nemen over de door de student geformuleerde *status quaestionis* en bijbehorende methode en bronnen. Zo kunnen potentiële problemen in de opzet van het scriptieonderzoek in een vroeg stadium aan de orde worden gesteld en opgelost. Tot slot suggereert het panel om het nieuwe beoordelingsformulier, dat zeker als verbetering ten opzichte van het vorige formulier mag gelden, zo te hanteren dat onvoldoende oordelen op inhoudelijke aspecten als de onderzoeksvraag, het gekozen theoretische kader en de gehanteerde methode niet kunnen leiden tot een voldoende eindresultaat. Tijdens het locatiebezoek zijn deze suggesties besproken met de examencommissie en heeft het panel vastgesteld dat de opleiding bereid is deze in overweging te nemen.

Overwegingen herstelbeoordeling 2015

Het panel spreekt een positief oordeel uit over de uitvoering van de maatregelen uit het herstelplan. De documentatie die het panel heeft ingezien en de gesprekken die het heeft gevoerd met vertegenwoordigers van de opleiding, hebben laten zien dat er in de voorbije periode een waardevolle discussie binnen de opleiding heeft plaatsgevonden. Het panel wil graag zijn waardering uitspreken voor deze interne discussie en voor een aantal concrete maatregelen die zijn doorgevoerd. Zo zijn de eindkwalificaties, die bij de initiële visitatie als zeer ambitieus en soms onrealistisch werden beoordeeld, opnieuw door de opleiding bekeken en aangepast. Daarnaast werden de procedures voor de (kwaliteitsborging van) begeleiding en toetsing van bachelorwerkstukken ingrijpend herzien, verbeterd en getest, met de mogelijkheid om probleemgevallen te signaleren en aan te pakken als direct resultaat. Met de keuze van een focus op intertekstualiteit slaat de opleiding tot slot een ambitieuze brug tussen de zeer actuele, interdisciplinaire onderzoeksagenda van de stafleden en het curriculum van de opleiding. Het panel hoopt dat de nieuwe leerlijn intertekstualiteit studenten beter zal voorbereiden op de uitvoering van – en verslaglegging over – het scriptieonderzoek.

Tegelijkertijd constateert het panel dat het op het moment van de visitatie nog niet mogelijk was om het volle effect van de doorgevoerde herstelmaatregelen te beoordelen. Ten tijde van het ontwerpen en implementeren van het herstelplan heeft de opleiding ervoor gekozen om ‘de regels van het spel’ niet tussentijds te wijzigen voor zittende studenten. Nog afgezien van de mogelijke vertekening door het feit dat het panel slechts een beperkte selectie van bachelorwerkstukken heeft bekeken, zijn de in 2015 voltooide bachelorwerkstukken volgens het panel in beginsel ongeschikt als graadmeter voor het volledig te realiseren herstel op Standaard 3; de maatregelen op het gebied van de kwaliteitsborging van begeleiding- en beoordeling hadden weliswaar (deels) hun beslag gekregen toen deze studenten hun bachelorwerkstukken schreven, maar deze lichter heeft niet kunnen profiteren van de bovenbeschreven inhoudelijke curriculumwijzigingen. Het panel stelt zich daarom op het standpunt dat een eindoordeel over het herstel op Standaard 3 pas geveld kan worden op basis van de eindwerken die zullen worden gerealiseerd door het eerste cohort studenten dat het aangepaste curriculum doorlopen heeft. Deze eindwerken zullen aan het einde van studiejaar 2015-2016 beschikbaar zijn.

Conclusie

Bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen: het panel kan het herstel op Standaard 3 niet volledig beoordelen.

Algemeen eindoordeel

Het panel heeft vertrouwen in de manier waarop de opleiding het herstelplan uitvoert. Het wil geen verstrekkende consequenties verbinden aan zijn bevindingen over de eindwerken die in 2015 voltooid werden en meent dat een globale uitspraak over de kwaliteit van de opleiding als geheel pas gedaan kan worden op grond van de eindwerken die in 2016 gerealiseerd zullen worden. Hoewel het panel zich bewust is van de maximale wettelijke termijn van twee jaar waarbinnen herstelprocedures moeten worden uitgevoerd, meent het dat het op dit moment te vroeg is om een algemeen eindoordeel over het herstel van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen uit te spreken.

Conclusie

Het panel kan de *Bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen* op het moment van de herstelbeoordeling nog niet volledig beoordelen.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van het visitatiepanel

---

Prof. dr. Bart Verschaffel is gewoon hoogleraar architectuurtheorie en architectuurkritiek aan de Universiteit Gent. Hij studeerde wijsbegeerte en mediëvistiek aan de Universiteit Leuven en promoveerde met een onderzoek in de geschiedtheorie. Hij publiceert op het gebied van de cultuurfilosofie, architectuurtheorie, en de esthetica, met als recente monografische publicaties: *Essais sur les genres en peinture: Nature morte, portrait, paysage* (2007), *Van Hermes en Hestia. Over Architectuur* (2010), *Een god is vele dieren. Essays over het werk van Jan Fabre 1988-2010* (2010), en *De zaak van de kunst. Over kennis, kritiek, en schoonheid* (2011). Hij is scenarist van een aantal kunstdocumentaires voor de BRTN over kunstenaars zoals Antoine Wiertz, Henri De Braekeleer, René Magritte, Thierry De Cordier e.a., en was curator van de tentoonstelling *Giambattista Piranesi* in het MSK Gent (2008-2009) en *bob Van Reeth, architect* in BOZAR Brussel (2013).

Em. Prof. dr. Hans van Maanen was van 1982 tot 2011 verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, de laatste tien jaar als hoogleraar Kunst en Maatschappij. Hij studeerde Nederlands en Theaterwetenschap in Utrecht en werkte o.m. bij het Groot Limburgs Toneel (Maastricht) en Toneelgroep Theater (Arnhem). In 1982 promoveerde hij aan de Universiteit Antwerpen. Hij publiceerde nationaal en internationaal over kunstbeleid en schreef regelmatig onderzoeksrapporten voor Nederlandse overheden en kunstinstellingen. Van Maanen is co-voorzitter van STEP (*Project on European Theatre Systems*) en lid van de *editing board* van verschillende internationale tijdschriften waaronder de *International Journal of Cultural Policy*. Hij was zowel bestuurslid als interim directeur van het Fonds voor de Podiumkunsten en sinds zijn emeritaat voorzitter van de kunstraad Groningen. Twee van zijn boekpublicaties zijn: *Het Nederlandse Toneelbestel van 1945 tot 1995*. Amsterdam, 1997: AUP en *How to Study Art Worlds. On the Societal Functioning of Aesthetic Values*. Amsterdam 2009: AUP.

Prof. dr. Andreas Fickers is Professor for Contemporary and Digital History at the University of Luxembourg, Department of History. He studied history, philosophy and sociology at the universities of Aachen and Reims, specializing on the history of science and technology and the sociology and philosophy of knowledge. He rejoined Aachen University as research and teaching assistant in contemporary history after practical courses at the German Museum for science and technology in Munich and Bonn. His interest in media technologies resulted in a deeper concern for media history (especially radio and television). In 2003 he was appointed Assistant Professor for television history at the department for Media and Culture at Utrecht University, and set up a broader research agenda for a comparative European history of television. From October 2007 until August 2013, he worked at Maastricht University as a member of the department of Arts and Culture and the research group Science, Technology and Society. His scholarly ambition is to bridge theoretical and methodological approaches from various disciplines (especially from history of technology and media and Cultural Studies) in order to promote a transnational and European perspective in the history of media and technology.

Bijlage 2: Bestudeerde documenten

Het panel heeft de eindwerken bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

4246594	3031055	4143957
4216911	4154347	4229673
4209729	4212312	4178637

Daarnaast heeft het panel de door de opleiding opgestelde stand-van-zakennotitie en de volgende documenten bestudeerd:

- Beoordelingsrapport Kunst en Cultuur, Faculteit der Letteren, Radboud Universiteit Nijmegen (28 mei 2013);
- Verbeterplan Algemene Cultuurwetenschappen (december 2013);
- Advies panel herstelplan bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen (20 januari 2014);
- NVAO Besluit strekkende tot het verlengen van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 6 september 2007 als bedoeld in artikel 5a12a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) van de opleiding wo-bachelor Algemene Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen tot en met 29 juni 2016;
- Beoordelingsformulier bachelorwerkstuk Algemene Cultuurwetenschappen, Radboud Universiteit Nijmegen (bijlage bij stand-van-zakennotitie 2015, opgesteld ten behoeve van collegejaar 2015-2016).
- Aanvullende documenten rondom de leerlijn intertekstualiteit (cursusbeschrijvingen en toetsen van de vakken *City Culture*, *Analyse*, *Geschiedenis der Kunsten 4*, *Intertekstualiteit* en *Podiumcultuur*).

Bijlage 3: Bezoekprogramma

Locatie: Erasmusgebouw, vergaderzaal 09.14a en b

Donderdag 3 december 2015

Tijd	Onderdeel	Gesprekspartners
08.45 – 09.00	Ontvangst commissie hal Erasmusgebouw	Prof. dr. Margot van Mulken , decaan Prof. dr. Odin Dekkers , onderwijsdirecteur
09.00 – 10.00	Gesprek met opleidingsmanagement	Prof. dr. Sophie Levie , leerstoelhouder Dr. Helleke van den Braber , opleidingscoördinator Dr. Edwin van Meerkerk , afdelingsvoorzitter Prof. dr. Margot van Mulken , decaan Drs. Wilma de Koning-Martens , vice-voorzitter College van Bestuur Drs. Robert van Ginneken , beleidsmedewerker College van Bestuur
10.00 - 11.00	Gesprek met de scriptiebegeleiders	Dr. Edwin van Meerkerk Dr. Vincent Meelberg Dr. László Munteán Dr. Liedeke Plate Dr. Mathijs Sanders Dr. Tom Sintobin Prof. dr. Anneke Smelik Prof. dr. Margot van Mulken , decaan Drs. Robert van Ginneken , beleidsmedewerker College van Bestuur
11.00 - 11.15	Pauze	
11.15 - 12.15	Gesprek met de examencommissie en commissie toetsing	Prof. dr. Anneke Smelik , voorzitter deexamencommissie ACW Dr. Liedeke Plate , secretaris deexamencommissie ACW Prof. dr. Maarten Depourcq , lid Prof. dr. Paul Sars , voorzitter facultaire examencommissie Prof. dr. Margot van Mulken , decaan Drs. Robert van Ginneken , beleidsmedewerker College van Bestuur
12.15 - 13.30	Lunch en vergadering commissie	
13.30 - 14.30	Afsluitend gesprek met opleidingsmanagement	Prof. dr. Sophie Levie , leerstoelhouder Dr. Helleke van den Braber , opleidingscoördinator Dr. Edwin van Meerkerk , afdelingsvoorzitter Prof. dr. Maarten Depourcq , leerstoelhouder Prof. dr. Margot van Mulken , decaan Drs. Wilma de Koning-Martens , vice-voorzitter College van Bestuur Prof. dr. Odin Dekkers , onderwijsdirecteur Drs. Robert van Ginneken , beleidsmedewerker College van Bestuur

Commissie Qanu

Prof. dr Bart Verschaffel, voorzitter
Prof. dr. Hans van Maanen, lid
Prof. dr. Andreas Fickers, lid
Dr. Floor Meijer, secretaris

Bijlage 4: Gewijzigde eindkwalificaties

De bijgestelde eindkwalificaties van de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen luiden als volgt:

Na afloop van de opleiding kan de afgestudeerde:

1. op grond van een voldoende repertoirekennis van de verschillende kunsten (bijvoorbeeld beeldende kunst, muziek, literatuur, theater, film, televisie en/of digitale media) vanuit een vergelijkend perspectief reflecteren over kunst en cultuur;
2. maatschappelijke kwesties zoals gender, etniciteit en machtsverhoudingen, die in kunst en cultuur tot uiting komen herkennen en benoemen;
3. in redelijke mate van zelfstandigheid vraagstukken uit de kunst en cultuur analyseren, en onder begeleiding een relevant, specifiek vraagstuk uit de kunst en cultuur onderzoeken met behulp van passende onderzoeksmethoden. De afgestudeerde kan een probleem afbakenen, deelvragen formuleren, deze theoretisch en/of empirisch onderzoeken met behulp van relevante bronnen;
4. de eigen werkzaamheden organiseren, zowel individueel als in teamverband. Hij/ zij kan de werkzaamheden, mede op basis van feedback van anderen, evalueren. De afgestudeerde kan lacunes in de eigen deskundigheid signaleren. Hij/ zij maakt weloverwogen keuzes voor de vervolgstudie met het oog op een toekomstige loopbaan;
5. exemplarisch benoemen hoe de ontwikkeling van kunst en cultuur samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante (geesteswetenschappelijke) disciplines;
6. verworven kennis, onderzoeksresultaten en overige bevindingen op verantwoord niveau schriftelijk en mondeling overbrengen aan vakgenoten, andere hoger opgeleiden en ook aan een lekenpubliek.